

در واقع امنیت در دریای خزر، کلید هر کاری است که ما می‌خواهیم در آینده انجام دهیم. اگر امنیت باشد، انجام هر کاری ممکن است، خصوصاً در حوزه تجاری، خزر می‌تواند شرق و غرب و شمال و جنوب را به هم متصل کند، بنابراین به لحاظ اقتصادی بسیار اهمیت دارد زیرا صدها کیلومتر مسافت و در نتیجه هزینه‌ها را کاهش می‌دهد. این کار باید زمینه امنیت را داشته باشد و از این جهت امنیت خزر اهمیت دوچندانی پیدا کرده است. به دلایلی که گفته شد، ایران از ابتدای انقلاب به فکر تغییر در توان دریایی خود در خزر بوده و هست زیرا برای حضور و حفظ اقتدار دریایی در خزر که وسعتش به اندازه خلیج فارس و دریای عمان می‌شود، باید امکانات خوب ساحلی برای پشتیبانی از یگان‌های شناور داشت. در حال حاضر در سیاست جمهوری اسلامی ایران استقرار نیروی دریایی در شرق خزر وجود دارد و بر این اساس برخی شناورهای ما در شرق خزر در بندر امیر آباد مستقر شده‌اند.

قدرت دوم خزر هستیم

فرمانده ناوگان شمال نیروی دریایی ارتش نیز در گفت‌وگو با گروه اعزامی روزنامه خراسان با بیان این که ما در گذشته خیلی مقتدر نبودیم، به ریشه توجه ویژه نظامی به این دریا اشاره کرد و گفت: «در سال ۱۳۸۰ در مورد میدان نفتی مشترک نفتی البرز بین ایران و آذربایجان تنش ایجاد شد و آن‌ها با یک رویکرد متخاصم با موضوع برخورد کردند، با این اتفاق مقام معظم رهبری دستور دادند که به هر نحوی شده باید در حوزه خزر به صورت قدرتمند وارد شویم. قبلاً ما فقط ناو حمزه را داشتیم و صرفاً چند سلاح سبک یا نیمه سنگین روی آن نصب بود که بیشتر برای کارهای آموزشی استفاده می‌شد اما در سال ۸۰ قرار شد به هر شیوه‌ای شده حتی اگر تکه تکه هم بیاوریم باید حضور پیدا کنیم. چون راهی به دریا نداشتیم، نگاه‌مان به سمت ساخت شناورها رفت و با توجه به تجربه ساخت شناورهای کلاس پیکان در قالب پروژه سینا شروع به ساخت کردیم و شناور ساخته شد و امروز این شناورها با توجه به نوع مأموریت محوله به ما که ۲۰ درصد به عنوان حوزه تحت مسئولیت است، اقدام به اعمال اقتدار دریایی و حفاظت از منافع کشورمان در خزر می‌کنند.»

پاسخ وی به این سوال که آیا ایران از لحاظ قدرت نظامی بعد از روسیه در خزر دوم است، مثبت بود اما توضیح می‌دهد: «توانمندی که حاصل از رزم دریاست و ما در ۸ سال دفاع مقدس به آن رسیدیم را ترکمنستان و

برداریم، بهتر است. با هند هم براساس سیاست‌های داخلی خود تاجایی که منافع ایران ایجاب می‌کند، دوستی و همکاری داریم و تمرینات مشترک برگزار می‌کنیم.»

وی به خاطره‌ای از اعمال اقتدار نیروی دریایی در جنگ یمن اشاره کرده و می‌گوید: «در زمان جنگ یمن فرمانده ناوگروه ۳۴ بودم که در منطقه خلیج عدن حضور داشت. قرار بود یک کشتی با تجهیزات امدادی به سمت مردم یمن برود. وقتی کشتی نجات وارد خلیج یمن شد، ناوشکن عربستانی نزدیکش آمد و ما دور بودیم چون دستور نداشتیم و طرف عربستانی فکر کرد ما می‌ترسیم. به تهران پیام زدیم که این‌ها نزدیک شده‌اند. آنجا وقتی از دستور از ستاد بالاتر آمد، گفتند ناو عربستانی را دور کنید. توربین را استارت زدیم و با حداکثر سرعت به سمتش رفتیم و آمدیم زیر یک مایل بین کشتی نجات و ناو عربستانی قرار گرفتیم و سرعتشان را گرفتیم و آن‌ها جرات حتی یک اعتراض هم نداشتند.»

اقتدار در دریای صلح و دوستی

سال‌هاست از دریای خزر به عنوان دریای صلح و دوستی یاد می‌کنند. حتی در چند ماه گذشته که کنوانسیون رژیم حقوقی خزر نیز به امضای کشورهای ساحلی رسید، باز هم بر این تاکید شد که کشورها نباید بیش از حد متعارف سلاح و شناور داشته باشند، یا این که نباید قلمرو خود را علیه کشور ساحلی در اختیار طرف ثالث قرار دهند و از همه مهمتر ورود نظامی کشورهای غیر ساحلی به خزر ممنوع شده است. اما مگر می‌شود نیروی دریایی راهبردی داشت و از یک چنین دریای بزرگی غافل بود. به گفته امیر حداد فرمانده سابق ناوگان شمال، این ناوگان وظیفه حراست از دریای خزر و منابع و منافع جمهوری اسلامی در این دریا را برعهده دارد و بر اساس ابلاغیه‌های رسمی ستاد کل نیروهای مسلح، نیروی دریایی در محدوده تعریف شده از این منافع و منابع دفاع خواهد کرد تا زمانی که وضعیت مرزهای آبی به دقت مشخص شوند. این منطقه از پایگاه آستارا در غرب خزر تا شرق در بندر ترکمن که تحت نظر بندر امیر آباد است و بندر انزلی به عنوان مرکزیت را فرماندهی کرده و تا محدوده ۱۵ مایلی که آب‌های سرزمینی و ۱۰ مایل منطقه ماهیگیری را تحت حاکمیت مطلق حفاظت دارد، در حقیقت تا زمانی که رژیم حقوقی نهایی شود، در منطقه ۲۰ درصد هم حضور داشته و اجازه برداشت زیر بستر را نمی‌دهیم.

شاید خودمان هم گرفتار شویم چون ۹۰ درصد واردات و صادرات ما از تنگه هرمز است ولی اگر این خط از چابهار برقرار شود به شاهراه حیاتی دست پیدا می‌کنیم و آن وقت با اقتدار می‌توانیم تنگه هرمز را ببندیم.

با توجه به این اهمیت راهبردی، منطقه دریایی سوم نیروی دریایی در کنار ک در جنوب غربی کشورمان در سال ۱۳۷۳ ایجاد شد. تا آن زمان کشتی‌های چینی، کره‌ای و ژاپنی می‌آمدند و ماهی‌های ما را به صورت گله‌ای صید می‌کردند و ما هم کاری نمی‌توانستیم انجام دهیم اما اولین نتیجه حضور نیروی دریایی در این منطقه قطع دست بیگانگان از منابع آبی بود. نیروی دریایی برای اجرای فرمان مقام معظم رهبری حضور پیدا کرد و منطقه سوم با شناورهای خود داستان اعمال اقتدار دریایی یعنی اعمال حاکمیت ایران بر شمال اقیانوس هند را آغاز کرد. همچنین در این منطقه نیروهای ویژه‌ای حضور دارند که برای مقابله با دزدی‌های دریایی و دشمن واکنش نشان می‌دهند.

از کنار ک که ۲ ساعت با ماشین به سمت شرق بروید، به جنوب شرقی ترین نقطه کشور یعنی پسابندر می‌رسید، منطقه‌ای که این روزها می‌رود تا پایگاهی مجهز در آن شکل بگیرد. نقطه‌ای که اولین محل تماس شناورهای بیگانه با جمهوری اسلامی ایران است.

برخورد با ناو عربستانی برای دفاع از یمن

برای اطلاع بیشتر از کم و کیف منطقه کنار ک با فرمانده منطقه سوم نبوت نیز گفت‌وگو کردیم. او با بیان این که در ابتدای انقلاب هیچ یگان رزمی دریایی در اینجا نبوده، افزود: «همین الان ناوگروه نقدی مادر دریاست و مأموریت آن هم تامین امنیت و اشراف اطلاعاتی بوده است. ما یک روز هم بحث اسکورت کشتی‌های تجاری و دفاع از منافع اقتصادی را تعطیل نکردیم. بچه‌های مادر ناوگروه‌های مختلف دائماً حضور دارند و به دلیل حضور دائمی و موثر نیروهای نظامی، دزدان دریایی موفق نبودند.»

ناخدا به روابط با پاکستان به عنوان همسایه آبی منطقه سوم نیز اشاره کرده و می‌گوید: «کمتر از یک ماه قبل ناوگروه ما متشکل از بوشهر و ۲ موشک‌انداز خنجر اینجا آمدند و تجهیز شدند و در یک تمرین مشترک در کراچی شرکت کردند، ضمن این که آن‌ها هم می‌آیند و ما یکی از مسائلی که دنبال می‌کنیم همین دیپلماسی دریایی و ایجاد ارتباطات موثر است. ایران و پاکستان در شمال اقیانوس هند تاثیر گذارند و هر چه بتوانیم در این راه قدم